

ΕΝΗΜΕΡΩΤΙΚΟ ΔΕΛΤΙΟ

Επισκόπηση της Καλλιέργειας της Χαρουπιάς στην Κύπρο

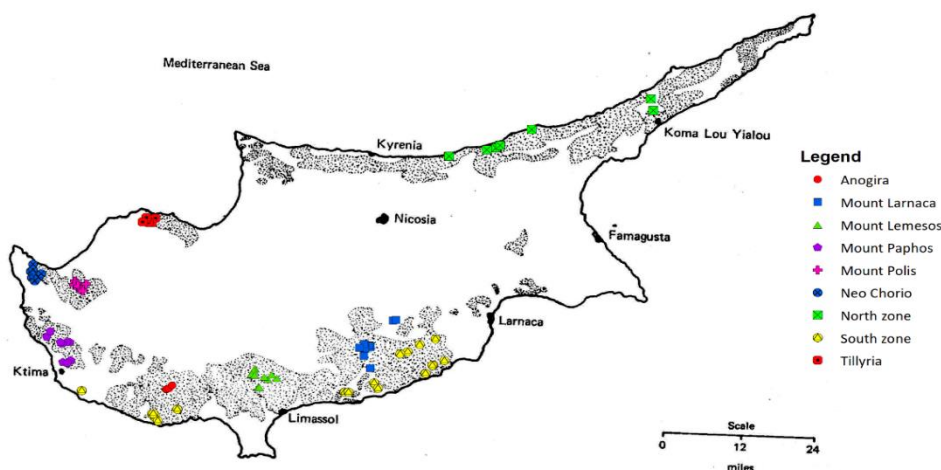
24/07/2020

2^η έκδοση

Στα πλαίσια της υλοποίησης των δράσεων του έργου « BlackGold INTEGRATED/0916/0019» από το Ινστιτούτο Γεωργικών Ερευνών, πραγματοποιήθηκαν επισκέψεις στις παραδοσιακές περιοχές καλλιέργειας της χαρουπιάς. Οι επισκέψεις γίνονταν σε συνεργασία με γεωργούς ώστε, πέραν της υπόδειξης δέντρων με διαφορετικούς καρπούς, να καταγράφεται η τοπική γνώση που συνδέεται με την καλλιέργεια της χαρουπιάς. Επισκέψεις έγιναν και στα εργοστάσια παραλαβής, διαλογής και εκκοκκισμού των χαρουπιών ώστε να καταγραφεί και η γνώση που συνδέεται με την επεξεργασία και εμπορία των χαρουπιών. Παραδοσιακά καλλιεργούνταν και συλλέγονταν καρποί μόνο από εμβολιασμένα δέντρα. Παρόλα αυτά, τα τελευταία χρόνια αυξήθηκε και η συλλογή καρπών από αυτόριζα (μη-εμβολιασμένα) δέντρα λόγω των σχετικά αμειπτικών τιμών. Παρά τη σταδιακή μείωση της

καλλιέργειας της χαρουπιάς από τα μέσα του προηγούμενου αιώνα σε όλες τις παραδοσιακές περιοχές καλλιέργειας της, σε ορισμένες περιοχές η μείωση είναι ιδιαίτερα έντονη. Χαρακτηριστικότερη περιοχή εξάλειψης της καλλιέργειας της χαρουπιάς είναι η Τιλλυρία. Η περιοχή αυτή ήταν διάσημη για τη μεγάλη παραγωγή καλής ποιότητας χαρουπιών που προορίζονταν για εξαγωγή. Η χαρουπιιά στην περιοχή δέχτηκε μεγάλη πίεση και αντικαταστάθηκε με άλλες πιο προσοδοφόρες καλλιέργειες. Μεγάλη πίεση επίσης δέχτηκε λόγω της υλοτόμησης της για παραγωγή κάρβουνων. Σήμερα μόλις ορισμένες δεκάδες δέντρα χαρουπιάς παραμένουν στην περιοχή. Αντίθετα, σε ορισμένες περιοχές, παρατηρήθηκε εγκατάσταση νέων χαρουπιώνων, ως απότοκο της δυναμικής που απέκτησε ξανά η καλλιέργεια της χαρουπιάς.

Οι παραδοσιακές ζώνες καλλιέργειας της χαρουπιάς είναι οι πεδινές και ημιορεινές περιοχές της Κύπρου, νότια και δυτικά του Τροόδους, βόρεια του Πενταδακτύλου και η περιοχή Καρπασίας. Συνήθως βρίσκεται σε συγκαλλιέργεια με σιτηρά ή / και ελιές, σε μονοκαλλιέργεια, ή και σε φυσικά οικοσυστήματα με ετήσια φυτά ή με φρύγανα (χαρακτηριστικά είδη θρουμπί και μαζή). Σε πολύ σπάνιες περιπτώσεις δέχεται λιπάνσεις, εκτός των περιπτώσεων που βρίσκεται σε συγκαλλιέργεια με σιτηρά, όπου επωφελείται από τις λιπάνσεις που δέχεται το σιτηρό. Στη χαρουπιιά δεν εφαρμόζεται οποιαδήποτε χημική καταπολέμηση εντόμων και ασθενειών.

Εικόνα 1: Σημεία δειγματοληψίας (δέντρα χαρουπιάς) στα πλαίσια του έργου για γενετικό και φαινοτυπικό χαρακτηρισμό των γενετικών πόρων χαρουπιάς. Οι σκιάσεις με τελείες δείχνουν την εξάπλωση της καλλιέργειας της χαρουπιάς σύμφωνα με τον Davies et al., 1970

ΚΑΛΛΙΕΡΓΕΙΑ ΤΗΣ ΧΑΡΟΥΠΙΑΣ

Οι εχθροί της χαρουπιάς

Το μεγαλύτερο πρόβλημα στην καλλιέργεια της χαρουπιάς είναι η προσβολή από την ποντίκα.

Το μεγαλύτερο πρόβλημα στην καλλιέργεια της χαρουπιάς είναι η προσβολή από την ποντίκα. Η προσβολή αφορά φάγωμα καρπών ή/και του φλοιώματος του ξύλου με αποτέλεσμα την σταδιακή ξήρανση του φυλλώματος και τελικά την κατάρρευση του δέντρου. Η προσβολή είναι πολύ επιθετική και έντονη και μπορεί να προκαλέσει πλήρη κατάρρευση του δέντρου σε μικρό χρονικό διάστημα, έως και μέσα σε δύο χρόνια, εάν δεν παρθούν έγκαιρα μέτρα καταπολέμησης. Η καταπολέμηση της γίνεται με χημικά, μηχανικά ή και βιολογικά μέσα όπως η εγκατάσταση αρπακτικών πουλιών. Σημαντικά προβλήματα στον καρπό

προκαλούνται επίσης από έντομα. Οι λάρβες των εντόμων αναπτύσσονται εντός του καρπού με αποτέλεσμα μικρό μέρος ή και σε ορισμένες περιπτώσεις ολόκληρος ο καρπός να καταστραφεί μειώνοντας την εμπορική του αξία. Παρατηρήθηκε ότι οι εντομολογικές προσβολές είναι πιο έντονες σε ορισμένες περιοχές.

Η συλλογή των χαρουπιών γίνεται χειρωνακτικά με ραβδισμό, πρακτική η οποία έχει ψηλό κόστος. Η διαδικασία παραλαβής των χαρουπιών από τις βιομηχανίες ξεκινά τον Αύγουστο. Πέραν των ώριμων και ακέραιων χαρουπιών,

συγκομίζονται επίσης και παραλαμβάνονται χαρουπία άγρια, προσβεβλημένα από έντομα και την ποντίκα. Ακολουθεί διαλογή και τα καλής ποιότητας χαρουπία (μεγάλου μεγέθους, χοντρά, μη-προσβεβλημένα) συσκευάζονται και εξάγονται ακέραια συνήθως στην Αίγυπτο. Τα υπόλοιπα εκκοκκίζονται, ο σπόρος εξάγεται στα εργοστάσια επεξεργασίας του, και η σάρκα διαχωρίζεται ανάλογα με την κοκκομετρία και χρησιμοποιείται για την παραγωγή χαρουπάλευρου, χαρουπόμελου ή και άλλων προϊόντων.

Δρ. Άγγελος Κυρατζής
Λειτουργός Γεωργικών Ερευνών Α'
Ινστιτούτο Γεωργικών Ερευνών

Εικόνα 2: Προσβολή καρπών από ποντίκα. Περιοχή Κοφίνου

Ανακοίνωση

Το έργο "BlackGold" με αίσθημα κοινωνικής ευθύνης απέναντι στη δημόσια υγεία προχώρησε σε ακύρωση της προγραμματισμένης 1^η ενημερωτικής ημερίδας λόγω της πανδημίας του κορονοϊού. Η νέα ημερομηνία θα ανακοινωθεί το συντομότερο.

«Το Έργο BlackGold INTEGRATED/0916/0019 συγχρηματοδοτείται από το Ευρωπαϊκό Ταμείο Περιφερειακής Ανάπτυξης και την Κυπριακή Δημοκρατία μέσω του Ιδρύματος Έρευνας και Καινοτομίας»